

## 1.čtení: Jan 14, 1-11

## 2.čtení: Jan 14, 15-21

Dnešní svět miluje jedno slovo: optimalizace. Mít dost informací. Dost dat. Dost kontroly. A pak minimalizovat problémy a maximalizovat výsledky. Jedna z prapodivných věcí dnešní doby je, jak velkou část našich životů začínají utvářet tzv. algoritmy. Určitě máte stejnou zkušenost, jdete na internet, a najednou se vám objevují přesně ta videa, přesně ty reklamy, přesně ty zprávy, které odpovídají tomu, co jste hledali, co jste sledovali, co vás zajímá. Sociální sítě, internetové obchody, navigace, streamingové služby... všechno se nás snaží poznat, předvídat nás a doporučit nám, co máme dělat dál. Co máme chtít.

Abychom byli spravedliví — algoritmy mohou být opravdu velmi užitečné. Pomáhají zpracovávat obrovské množství informací. Pomáhají orientovat se v komplikovaných systémech. Dokážou rozpoznávat vzorce, které bychom sami neviděli. Navigace nám najde nejrychlejší cestu. Spotify nám nabídne další píseň ještě dřív, než víme, že ji chceme slyšet. Netflix stále doporučuje, co sledovat dál podle toho, jaké filmy se nám líbí.

Ale všichni zároveň víme, že existují hranice. Mapa mi může ukázat cestu do cizího města. Nemůže mi ukázat, jak tam nebýt cizincem. Algoritmus může předvídat moje preference. Nemůže mě naučit, jak milovat druhého člověka. A dříve nebo později každý člověk dojde do chvíle, kdy nepotřebuje více informací, ale lidskou blízkost. Nepotřebuje dokonale optimalizovanou cestu, ale někoho, kdo s ním po té cestě zůstane.

Ježíš říká na počátku dnešního prvního přečteného oddílu evangelia: „Já jsem cesta, pravda i život.“ Ale tato cesta není mapa ani soubor instrukcí. Je to vztah. Ježíš jim neříká, běžte tam a tam, ale vyzývá je k lásce a zachování jeho přikázání. A hlavně slibuje: nebudete na to sami. I když odejdu, náš vztah neskončí, bude pokračovat dál, skrze Ducha svatého, který bude přebývat s vámi i ve vás.

Janovo evangelium se značně liší od prostých vyprávění kapitol Ježíšova života, jak je nabízí Marek, Matouš a Lukáš. Připomíná spíš teologickou přednášku, vysvětlení, proč se něco děje a jak to má posluchač/čtenář chápat. Stejně tak události poslední noci před zatčením – místo napínavé zápletky tu je velice osobním rozhovor Ježíše se svými učedníky.

Ježíš připravuje učedníky na to, co přichází. Je po poslední večeři. Umyl jim nohy. Mluvil o zradě, o Petrovu zapření i o svém odchodu. A učedníci začínají cítit, že se všechno mění. Že jejich svět, jak ho dosud znali, se začíná rozpadat. A Ježíš poprvé mluví o Duchu svatém jako o Přímluvci.

Řecké slovo je Paraklétos. Doslova znamená „ten, kdo je povolán po bok druhého“. A to slovo se překládá různě: přímluvce, pomocník, utěšitel, zastánce, rádce, povzbuditel. Je to někdo, kdo stojí vedle člověka ve chvíli, kdy něco sám neunes. I dnes používáme podobný obraz — třeba v nemocnicích nebo u soudů — člověk, který stojí vedle zranitelného člověka a pomáhá mu projít tím, co je příliš těžké nebo příliš složité. Připomíná mu, že v tom není sám.

Tak Ježíš mluví o Duchu svatém. Ne jako o nějaké abstraktní síle. Ne jako o neosobní energii. Ale jako o pokračující Boží přítomnosti mezi učedníky. Přítomnosti, která vede, učí, utěšuje a podpírá.

A možná to někdy známe i ze svého života. Možná jako tichý hlas v nitru, který člověku říká: pokračuj. Nevzdávej to. Nejsi sám. Možná jako vzpomínka na slova někoho blízkého — rodiče, přítele, učitele — která člověka nesou ještě dlouho poté, co už ten člověk není fyzicky vedle něj.

Když Ježíš říká učedníkům: „Nenechám vás osiřelé,“ je to nesmírně silná věta. Neslibuje, že nebude bolest. Neslibuje, že nebude nejistota. Neslibuje, že se učedníkům vyhne utrpení nebo strach. Ale slibuje: nebudete na to sami. A možná právě zde začíná určité nepohodlí tohoto textu pro nás dnešní lidi.

Protože bychom často chtěli, aby víra byla jasnější a jednodušší. Chtěli bychom konkrétní návod. Jasný systém. Přesně definovaný plán. Řekni nám správnou odpověď. Řekni nám správnou cestu. Řekni nám, jak poznáme, že jsme úspěšní. Řekni nám, co nás ochrání před bolestí, nejistotou a selháním.

Ale Ježíš mluví k učedníkům právě ve chvíli, kdy se jejich jistoty hrouť. Jejich svět se rozpadá. A Ježíš je nepřipravuje na kontrolu. Připravuje je na vztah. Nepřipravuje je na zvládnutí situace. Připravuje je na přebývání. Nepřipravuje je na život bez bolesti a strachu. Připravuje je na život nesený láskou a přítomností Ducha svatého ve chvíli, kdy už sami nedokážou všechno udržet pohromadě. A právě v tomto kontextu říká: „Jestliže mě milujete, budete zachovávat má přikázání.“

To ale neznamená jen dodržování příkazů a zákazů. Ježíš už předtím řekl, jaké přikázání má na mysli: „Milujte se navzájem, jako jsem já miloval vás.“ To je střed křesťanského života. Milovat Ježíše znamená zůstat ve způsobu života utvářeném láskou.

Láskou, která zůstává blízko utrpení místo toho, aby před ním utíkala. Láskou, která slouží. Láskou, která odpouští. Láskou, která nese břemena druhých. Láskou, která neopouští člověka ve chvíli bolesti nebo nejistoty.

Ježíš přece právě předtím umyl učedníkům nohy. Sytil hladové. Doprovázel zoufalé. Říkal pravdu. Dotýkal se nemocných. Zůstával s těmi, které ostatní opustili. Tím vším říká: takto vypadá život v mé lásce.

A právě toto dnešní svět zoufale potřebuje slyšet.

Žijeme v době plné strachu, rozdělení a vyčerpání. Politický prostor často odměňuje hněv více než porozumění. Lidé se bojí budoucnosti. Národy budují hranice a zvyšují výdaje na obranu. Firmy vydělávají na strachu a pozornosti lidí. A i naše každodenní životy začínají být řízené tlakem být výkonnější, efektivnější a dokonale optimalizovaní. Budoucnost se mnoha lidem zdá nejistá — společensky, politicky, ekologicky i duchovně.

A právě v takové době je velmi lákavé uvěřit, že nás zachrání větší kontrola. Větší jistota. Lepší systém. Silnější vůdce.

Ale v Janově evangeliu Ježíš připravuje učedníky na nejistou budoucnost úplně jinak. Nevede je k tvrdosti, k výkonu, kolika novým posluchačům mají jeho slovo zvěstovat, kolik hodin denně mají věnovat misii. Místo toho je vede hlouběji do vztahu. Hlouběji do lásky. Hlouběji do důvěry v přítomnost Ducha svatého.

„Nenechám vás osiřelé.“ Možná je to jedna z nejdůležitějších vět, které dnes potřebujeme slyšet. Možná totiž víra není především schopnost dokonale vysvětlit Boha nebo mít vždy správné odpovědi. Možná je důležitější jiná otázka: Jak milujeme jeden druhého? Jak zůstáváme navzájem přítomni ve světě, který nás neustále rozděluje a odvádí od sebe? Jak vytváříme prostor pro soucit, trpělivost, odpuštění, něžnost a odvahu? Jak se stáváme lidmi, vedle kterých se druzí necítí opuštění?

Protože právě toto Duch svatý dělá.

Vrací nás zpět do vztahu. Zpět k lásce. Zpět ke Kristu. Neodvádí nás od světa, ale vede nás hlouběji do něj — abychom byli citlivější k utrpení druhých, schopnější naděje a ochotnější nést jeden druhého.

Duch nás neoptimalizuje. Duch s námi přebývá. Nese nás. A volá nás, abychom stáli po boku druhých lidí. A možná právě toto je dobrá zpráva dnešního evangelia.

Ne vždy budeme vědět, kam cesta vede. Ne vždy budeme mít jistotu a kontrolu. Ne vždy budeme mít odpověď na všechno. Ale nebudeme sami. Duch zůstává. Kristus zůstává. Láska zůstává.

A možná právě v tom každodenním milování, odpouštění, službě, nesení břemen, truchlení, doufání a znovuzačínání objevíme, že láska sama je cesta.

Amen.